

GŁOS

PORANNY

Głos Poranny wychodzi codziennie z wyjątkiem poniedziałku z 2 dodatkami „Gość niedzielny” i „Bla kobiet”. Kosztuje miesięcznie na pocztę i u agentów 35.00 mk. Numer poj. 2.50 mk.

Ogłoszenia: Wiersz drobny jednołamowy 5.00 mk., wiersz reklamowy 15.— mk. Familijne i towarzyskie i drobne ogłoszenia wiersz jednołamowy 4.00 mk. Przy powt. ogłoszeniu opust.

Redakcja, administracja i drukarnia znajduje się w Król. Hucie przy Rynku nr. 3. — Telefon 1005.

No. 107.

Sroda, dnia 9. sierpnia 1922.

Rok I.

W Anglii redukcja cen i zarobków

U nas ciągle wzrastająca drożyzna.

Londyn, 8. 8. (PAT.) Konferencja delegatów robotników transportowych zgodziła się na proponowaną redukcję płac zarobkowych robotników w warsztatach portowych. Grozący strajk został w ten sposób zażegnany.

O powrót uchodźców.

Katowice, 8. 8. (PAT.) Pod przewodnictwem p. Ministra Seydy odbyło się w dniu 5. bm. konstytucyjne posiedzenie w celu utworzenia komisji dla reewakuacji i ochrony uchodźców. Komisja składa się:

- 1) z obu stronnych przedstawicieli Związków pracodawców,
- 2) z obu stronnych przedstawicieli organizacji pracujących,
- 3) z obu stronnych pełnomocników dla spraw pracy — oraz
- 4) z obu stronnych przedstawicieli Czerwonego Krzyża.

Punkty centralne znajdują się na stronie polskiej, przy Polskim Czerw. Krzyżu w Katowicach, Nottebohmstr. 9, zaś po stronie niemieckiej u komisarza odbiorczego Czerw. Krzyża w Bytomiu, Bahnhofstr. 18, Tel. 677. Komisja była zdania, że reewakuacja uchodźców nastąpić musi w własnym interesie, w interesie przemysłu i interesie życia gospodarczego. Reewakuacja nastąpić może jedynie wówczas, gdy powracającym zapewnione będzie zupełne bezpieczeństwo. W tym celu zawarto pomiędzy obiema rządami umowy, dotyczące wzajemnej pomocy policyjnej, która ma w pierwszej linii na celu ściganie zbrodniarzy i obcych elementów, którym przypisuje się akty terroryzowania. Powracającym zapewniona ma być dostateczna ochrona. Dalsze zarządzenia są w toku. Stwierdzono, że większa część uchodźców już powróciła bez przeszkód.

Calonder u ks. prał. Kapicy.

Katowice, 8. 8. (PAT.) Prezydent Mieszanej Komisji na G. Śląsku, p. Feliks Calonder wraz z sekretarzem, oraz p. Daniel de Montenach, członek Ligi Narodów, złożyli w środę, dnia 2-go bm. delegatowi papieskiemu ks. prał. Kapicy w Tychach swą wizytę.

Podjęcie ruchu pocztowego Polski z Gdańskiem.

Warszawa. (A. W.) Od 1 sierpnia r.b. rozpoczął się na nowo pocztowy ruch paczkowy Polski z Gdańskiem. Donuszczone są przesyłki do 20 kg.

Korzystna chwila.

Warszawa. (A. W.) „Kurjer” donosi, że do Warszawy przyjechał dotychczasowy poseł polski przy Kwirynale p. Augustyn Zaleski. Przyjazd jego stoi w związku z organizacją placówki polskiej w Rzymie. Obecna chwila międzynarodowa jest korzystna do nawiązania kontaktu z Włochami.

Zjazd posłów w Rewalu.

Revel, 8. 8. (PAT.) W dniu 12-go bm. zbierze się pod przewodnictwem Ministra Spraw Zagranicznych konferencja wszystkich posłów łotewskich w krajach

Za sojuszem polsko-fińskim.

Ryga, 8. 8. (PAT.) W klubie politycznym, który nosi nazwę „Towarzystwo Łotewskie” wygłosił wczoraj prof. uniwersytetu helsingforskiego Yrio Jahnsonn odczyt w którym wskazał publicznie na konieczność utworzenia związku politycznego, celem niedopuszczenia do powstania ponownego w Wielkiej Rosji. Prelegent kładł silny nacisk na konieczność porozumienia państw Bałtyckich z Polską, ponieważ porozumienie takie jedynie da im siłę militarną. Prof. Y. J. skończył swój odczyt obliczeniem głosów poszczególnych stronnictw w nowym parlamencie fińskim, wysnuwając z tego obliczenia wniosek, że umowa warszawska będzie ratyfikowaną. Prelegenta oklaskiwano gorąco.

Apel Austrii do konferencji londyńskiej.

Londyn, 8. 8. (PAT.) (Havas.) Jak donosi „Westminster Gazette” z Wiednia, rząd austriacki wystosował do Konferencji Londyńskiej notę, w której zaznacza, że za zgodą parlamentu wiedeńskiego włoży na państwa sprzymierzone odpowiedzialność za gospodarkę Austrii, o ileby pomoc zagranicy nie nadeszła w krótkim czasie.

Wojska powstańcze w rozsypce.

Dublin, 8. 8. (PAT.) (Havas.) Wskutek zajęcia Milmallok przez wojska wolnego państwa oddziały wojsk nieregularnych na wschód od Limerick są w rozsypce.

Berlin, 8. 8. (Pat.) Z Irlandji donoszą: Niepostrzeżenie wylądowanie wojsk wolnego państwa w hrabstwie Kerry dało asumpt do ponownego gwałtownego ataku wojsk wolnego państwa. Wedle „Daily Chronicle” atak rozwija się na przestrzeni 150 kł metrów. Kilka umocnień Corku zostały już zdobyte. Główna kwatera de Val'ry w Kilmanrock znajduje się prawdopodobnie także przed kapitulacją. Wczoraj wieczorem wojska wolnego państwa oddalone były tylko o 1 kilometr od miasta Corku. Rozporządzają oni liczną artylerią, którą doprowadzili wśród wielkich trudności z powodu górzystego terenu.

Grecy się cofają.

Konstantynopol, 8. 8. (PAT.) Na linii demarkacyjnej w Czataldzy panuje spokój. Sprzymierzeńcy zakończyli prace przygotowawcze dla ewent. obrony Konstantynopola. Oddziały angielskie i francuskie zajęły na tej linii wyznaczone pozycje.

Konstantynopol, 8. 8. (Havas-Pat.) Dowództwo wojsk greckich na linii Czataldzy zawiadomiło władze koalicyjne w Konstantynopolu o rozpoczęciu wycofania wojsk greckich na odległość 6 kilometrów od dotychczasowej linii demarkacyjnej.

Układy sowjetów z Japonją i Chinami.

Gdańsk, 8. 8. (AW.) „Danziger Zeitung” donosi: z Pekinu, że oświadczają tam oficjalnie o umowie handlowej, która ma być zawartą między Japonją, Chinami i Rosją sowjecką. Umowa ta ma na celu uznanie Rosji sowjeckiej oraz naprawienie stosunków handlowych z Sowjetami. Z dobrze poinformowanych źródeł donoszą, że Joffe udaje się do Pekinu y celu pertraktacji z Japonją i Chinami.

Rosyjsko-chińskie pertraktacje będą prowadzone w Pekinie, rosyjsko-japońskie w Cziecie lub w Tokio.

Zasadnicze punkty tej umowy brzmią:

- 1) żąda się od Rosji opuszczenia Mongolji,
- 2) Rosja otrzyma specjalne koncesje na Dalekim Wschodzie i kontrolę nad państwowymi kolejami chińskimi,
- 3) Rosja otrzyma pozwolenie na prawo handlu z Chinami. Zapewne Japonja wyrazi swą zgodę na tę propozycję i tak samo udzieli Rosji nowych koncesji,
- 4) wycofa swe wojska z Syberji i z innych prowincji rosyjskich,
- 5) udzieli Rosji finansowego poparcia a w zamian za to może otrzymać specjalne przywileje handlowe.

Wielkie nieszczęście kolejowe.

Saint Louis. (Havas-Pat.) Miała tu miejsce wielka katastrofa kolejowa, która powstała wskutek zderzenia Ekspresu z pociągami lokalnym, przyczem zginęło 60 osób z górą zaś 100 odniosły rany.

Nowa potężna stacja radio-telegraficzna.

Paryż, 8. 8. (PAT.) W Seint Assise otwarta została dzisiaj nowa stacja Radio-telegraficzna. Będzie ona mogła wysyłać w ciągu godziny z górą 30 tysięcy słów.

Kto wybiera i jak odbędą się wybory do Sejmu śląskiego.

Wyciąg rozporządzeń Rady Ministrów z dnia 25. lipca 1922 r., w przedmiocie ordynacji wyborczej do Sejmu Śląskiego.

Na zasadzie art. 13. Ustawy Konstytucyjnej z dnia 15. lipca 1920 roku, zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego (Dz. U. Rz. P. Nr. 73, poz. 497) zarządza się co następuje:

§ 1.

Wybory do pierwszego Sejmu Śląskiego przeprowadzone będą według przepisów:

- 1) dekretu z dnia 28-go listopada 1918 r. o ordynacji wyborczej do Sejmu Ustawodawczego (Dz. P. P. Nr. 18, poz. 46);
- 2) dekretu z dnia 9-go grudnia 1918 r. o przedłużeniu niektórych terminów prekluzyjnych przy wyborach do Sejmu (Dz. P. P. Nr. 20; poz. 63)

§ 2.

Art. I dekretu z dnia 28-go listopada 1918 r. (Dz. Pr. P. P. Nr. 18, poz. 46) ma brzmienie:

„Wyborcą do Sejmu Śląskiego jest każda osoba, posiadająca obywatelstwo polskie i zamieszkała na Śląsku w dniu objęcia kraju przez władze polskie t. j. 3. lipca 1922 r. bez różnicy płci, która w dniu ogłoszenia wyborów w „Dzienniku Ustaw Rzeczyposp. Polskiej” ma ukończonych lat 21 wieku.”

Art. II. ma brzmienie:

„Każdy wyborca ma prawo wybierania tylko w tym okręgu wyborczym, w którym zamieszkuje przynajmniej od przedednia ogłoszenia wyborów w Dz. U. Rzeczyp. Polskiej.

Każdy wyborca ma prawo oddania jednego głosu w jednym tylko obwodzie głosowania, w którym został wpisany do spisu wyborców.”

Art. V. ma brzmienie:

„Prawo wybierania nie przysługuje:

1. pozbawionym całkowicie lub częściowo własności, tudzież upadłym dłużnikom w czasie trwania tego stanu;
2. pozbawionym z mocy orzeczenia sądowego władzy ojcowskiej, względnie rodzicielskiej w czasie trwania tego stanu;
3. prawomocnie skazanym wyrokiem sądowym, jeśli zarazem orzeczono oddanie, względnie dopuszczalność oddania pod dozór policyjny lub do domu pracy — na czas trwania dozoru lub pobytu w domu pracy — w każdym razie przez lat 3 po prawomocności wyroku, o ile w myśl innych przepisów pozbawieni praw wyborczych nie rozciągają się na czas dłuższy;
4. Nadto w górnośląskiej części Województwa Śląskiego:
  - a) pozbawionym prawomocnym wyrokiem sądowym obywatelstwa praw honorowych, a to na czas trwania tego stanu,
  - b) prawomocnie skazanym za kradzież i sprzeniewierzenie (Cz. 2. rozdział 19. Kodeksu Karnego, obowiązującego w b. Dzielnicy pruskiej), oszustwo i nieuczciwość (cz. 2. rozdz. 22. Kodeksu karnego) lichwiarski wyzysk, kuplerstwo, tudzież za zbrodnie i występki, odnoszące się do wykonywania praw obywatelskich (cz. 2. rozdz. V. Kod. Karn.), a to w braku innych przepisów prawnych na przeciąg lat trzech po odbyciu kary;
  - 5) Na Śląsku Cieszyńskim prawomocnie skazanym:
    - a) za zbrodnie przewidziane w austriackiej ustawie karnej tudzież za przekroczenia kradzieży, sprzeniewierzenia i uczestnictwo w tychże, oszustwa i kuplerstwa (§§ 460, 461, 463, 464, 512 Ust. Karn.)
    - b) za przestępstwa przewidziane w § 1 ustawy z dnia 28-go maja 1881 r. o środkach zaradczych przeciw nierzetelnemu postępowaniu w czynnościach kredytowych (Dz. Ust. P. Nr. 47), wzgl. w §§ 2, 3 i 4 ces. roz. z dnia 12-go października 1914 r. (Dz. Ustaw P. Nr. 275).

c) za przestępstwa, przewidziane w § 1 ustawy z dnia 25. maja 1883 r. o przepisach karnych przeciwko udaremnieniu egzekucji (Dz. U. P. Nr. 78).

d) za występki, przewidziane w ustawie z dnia 26. stycznia 1907 r. w przedmiocie postanowień karnych, mających na celu ochronę wyborów (Dz. U. P. Nr. 18) a to na czas określony w § 14 tejże ust.

e) za przestępstwa przewidziane w ustawie z dnia 2. lipca 1920 r. o zwalczaniu lichwy wojennej (Dz. Ust. Rz. Polsk. Nr. 67, poz. 449), względnie poprzednio obowiązujących w tym przedmiocie przepisów, jeśli ze skazaniem łączą się te same skutki, co ze skazaniem za przekroczenie oszustwa.

Pozbawieni praw wybierania o ile skutków karnono-sądowych skazania, nie uchylono wcześniej, ustaje przy zbrodniach wymienionych w § 6 ust. 1—10 ustawy z dnia 15. listopada 1867 roku (Dz. P. P. Nr. 131), z chwilą odbycia kary, przy zbrodniach za które orzeczono karę co najmniej pięcioletniego pozbawienia wolności — po dziesięciu latach po odbyciu kary, przy innych zbrodniach po latach pięciu po odbyciu kary, zaś przy występkach i przekroczeniach po upływie lat 3 po odbyciu kary;

Artykuł 9.: „Pracownicy państwowi i samorządowi z wyjątkiem ministrów, podsekretarzy stanu i profesorów wyższych uczelni z chwilą wyboru na posła otrzymują na czas trwania kadencji Sejmu bezpłatny urlop.

Wojskowi w razie wyboru na posła zostają na czas trwania mandatu poselskiego przeniesieni w stan nieczyanny ze zwolnieniem od wszelkiej zależności służbowej bez prawa noszenia mundur.

Lata spędzone na wykonywaniu mandatu poselskiego liczą się od lat służby“.

Art. 11.:

„Dla przeprowadzenia wyborów obszar województwa Śląskiego dzieli się na trzy okręgi wyborcze tak następująco:

Okręg Nr. 1. z siedzibą Główniej Komisji Wyborczej w Cieszynie, obejmuje powiaty: Cieszyn, Bielsko, miasto i powiat, Pszczyna i Rybnik. — Okręg ten wybiera 18 posłów.

Okręg 2. z siedzibą Główniej Komisji Wyborczej w Katowicach, obejmuje powiaty: Katowice miasto i powiat, oraz powiat Ruda. — Okręg ten wybiera 15 posłów.

Okręg 3. z siedzibą Główniej Komisji Wyborczej w Królewskiej Hucie, obejmuje powiaty: Królewska Huta, Świętochłowice, Tarnowskie Góry i Lubliniec. — Okręg ten wybiera 15 posłów.

Art. 15.:

W zarządzeniu wyborów oznaczony będzie dzień głosowania, na który wybrać należy niedziela lub święto. Głosowanie odbywa się w jednym dniu w całym Województwie. Głosowanie powinno być wyznaczone najwcześniej na 50. dzień a najpóźniej na 60. dzień po dniu zarządzenia wyborów.

Art. 18.:

„Wojewoda kontroluje normalne powstanie Komisji. Nadzór nad czynnościami Komisji będzie pełnił w każdym okręgu Komisarz wyborczy, mianowany przez Wojewodę i pozostający pod bezpośrednią kontrolą Generalnego Komisarza Wyborczego mianowanego Wojewodę w porozumieniu z Tymczasową Radą Wojewódzką.

Głos rozsądku.

Do pracowników organizacji plebiscytowej na Górn. Śląsku.

Gdy obecnie już w samych początkach okresu przedwyborcz. jesteśmy świadkami niezwykle roznamiętnienia partyjnego, wypada jak sądzę, zwrócić się do członków dawnej organizacji plebiscytowej z wezwaniem:

Koledzy! Nietylko w Polsce, ale w Europie całej podziw budziła postawa stronnictw politycznych na Śląsku, że potrafiły stworzyć jednolitą karną organizację, w której pracowali obok siebie ludzie odmiennych przekonań, umiając łącznie dążyć do wspólnego celu. Czy to współdziałanie wszystkich stronnictw w chwili niebezpieczeństwa — ta hluba G. Śląska i dowód jego dojrzałości politycznych dziś ma pozostać tylko wspomnieniem? Czy minęły już wszelkie niebezpieczeństwa — czy na tem najbardziej zagrożonem, a zarazem najcenniejszym bastionie polskości mamy dawać z siebie widowisko szarpania się nawzajem, zaledwieśmy ten bastion zdobyli? Otaczają nas niebezpieczeństwa z zewnątrz i wewnątrz, coraz bardziej piętrzą się przed nami trudności w organizowaniu publicznego życia. Więc w tej to chwili zwracam się do wszystkich byłych pracowników plebiscytowych jako jeden z najdawniejszych kolegów, z gorącym apelem, abyśmy w myśl tych naszych wypróbowanych hasel, które nas łączyły i wiodły do zwycięstwa bez różnic partji, porozumieli się między sobą i przedsięwzięli środki dla zagładzenia walk partyjnych. Stańmy się tą strażą pożarną, która przerzuci pomosty nad przepaściami, dzielącymi partyjne organizacje i wśród partyjnego pożaru strącając dla ojczyzny bezcenne dobra.

Wszak doszło dziś już do tego, że ludzie, których praca w Sejmie Śląskim jest niezbędna, wzdrzają się jak przed kąpielą w gnojówce, gdy im się mówi o przyjęciu kandydatury, — a wypróbowani działacze narodowi, którzy uchodzić musieli z niemieckiej części Górnego Śląska i są tu pośród nas, ze zdumieniem i goryczą spoglądają na to widowisko: azaliśmy poto narażali się i walczyli, aby wywalczyć wolność wzajemnego pożerania się?

Tak dalej być nie może. Wierzę w to, że G. Śląsk potrafi zabłysnąć Polsce przykładem równowagi i wzywam wszystkich dawnych kolegów z pracy plebiscytowej, którzy solidaryzują się z tymi idealami, aby niezwłocznie podali swe adresy na ręce podpisanego, a niebawem otrzymają uwiadomienie o dniu i miejscu zebrania, na którym wspólnie ustalimy sposoby działania. Wezwanie to stosuje się zarówno do starszych, jak i młodszych pracowników, zarówno do miejscowych, jak i z poza Śląska.

Dr. Kazimierz Rakowski, Katowice, al. Gustawa Freytaga nr. 19.

Przegląd polityczny

Województwo Śląskie

Czy się ludność godzi?

Katowice, 8. 8. (PAT.) Międzynarodowa Komisja Graniczna objeżdżać będzie od 12-go sierpnia do 21-go października 1922 r. nową granicę polsko-niemiecką na G. Śląsku i wypytwać ludność o jej zdanie, czy nowa granica odpowiada potrzebom gospodarczym.

Polska

Pocztowe. Ministerstwo Poczty i Telegrafów komunikuje: Z dniem 15-go bm. podjęty zostanie ruch paczkowy pomiędzy Polską a Łotwą.

Kolejnictwo polskie się podnosi.

Warszawa. (TA. W.) Ministerstwo kolei żelaznych zakupiło w Ameryce 7000 wagonów towarowych o objętości 30 ton. Poza tem ministerstwo czyni starania celem wydzierżawienia taboru kolejowego od państw obcych. — Dowóz na kolejach polskich w stosunku do roku 1920 powiększył się o 20 procent.

Watykan

Encyklika Ojca św.

Berlin, 6. 8. (AW.) W kołach, utrzymujących bliskie stosunki z Watykanem, zapewniają, że pod koniec miesiąca Ojciec św. wyda encyklikę, wykreślającą działalność społeczną dla Katolików.

Niemcy

Ustępstwo dla Niemiec.

Paryż 5. 8. (Havas-Pat.) Wydział odszkodowawczy na posiedzeniu w dniu 1-go sierpnia zgodził się zasadniczo z projektem, według którego Niemcy mają dokonać na rachunek odszkodowawczy wielkie roboty publiczne. Projekt ten opracowany został w ministerstwie robót publicznych i przedłożony został Wydziałowi odszkodowawczemu przez Prezydenta Ministrów. Wydział zastrzegł sobie udzielenie ostatecznej zgody dopiero wówczas, gdy zostaną mu przedłożone szczegóły dla każdego z projektów częściowych w szczególności zaś o trwaniu robót, rozdziału dostaw pomiędzy przemysł francuski i niemiecki, o stosunkach pracy i wynagrodzenia w każdym przedsiębiorstwie. Wszystkie te kwestje musi obecnie Rząd francuski omówić z Rządem Rzeszy, który został upoważnionym zasadniczą zgodą Wydziału odszkodowawczego do rozpoczęcia rokowań. W międzyczasie ma Minister robót publicznych stwierdzić szczegóły techniczne wykonania tych projektów, oraz zbadać rozdział dostaw, które zastrzeżone być mają przemysłowi w pierwszej linji.

Rosja

Przeciw bezprawiu sowjetów.

Paryż, 5. 8. (Pat. Havas.) Liga praw człowieka zwróciła się do rządu sowjetów z wezwaniem o ulaskawienie duchownym, skazanych przez trybunał sowjecki na karę śmierci. Jednocześnie Liga zwróciła się do wszystkich Lig praw człowieka za granicą z wezwaniem, aby zaprotestowały przeciwko ewentl. skazaniu na śmierć socjal-rewolucjonistów moskiewskich.

MACIEJ WIERZBIŃSKI

SZALONY ROK

Powinno historyczna z roku 1848.

(Ciąg dalszy)

Pod wieczór, gdy Ewusia niosła siennik, wyżebrany gdzieś w miasteczku, ujrzał ją w pobliżu kościoła pan Kajetan i przyskoczył do niej jak chart. Próbuje uwolnić ją od ciężaru, — bełkotał coś górnolotnie, ale Ewusia, daleko od wydziwiania jego kostiumu, ofuknęła:

— Nie mam czasu na rozmowy!

— Gdzie pani schroni się na czas bitwy?

— Nic nie wiem.

Tam ja się stawie, by służyć jej za puklerz.

— Czy pan zamierza się bić?

— Jakto? — odrzucił niemal z oburzeniem kawaler i wygłosił: Ja Prusakom na grzbietach wypiszę gwarancje i przyjaźnie.

— Bravo! A teraz do widzenia!

— Gdzie panią ujrze? zawołał, ale dziewczyna, śmiechem obdarzywszy żołnierza, znikła we drzwiach plebanji.

Pan Kajetan stanął jak wryty, zwiesił głowę na pierś i zapatrzył się w pusty otwór drzwi.

— Ubóstwiają... — wyszeptał z westchnieniem Filona i powlókł się, gdzie oczy poniosą.

Nagle zawrócił i wstąpił do kościoła. Modliło się tam w pomroku niemalo kosynierów, mieszczanek i strzelców, zrazu każdy w zaciszu serca, aż podniósł się ciszy sopranowy głos i zaintonował z przejęciem: „Kto się w opiekę...”

Zadrżała wysoka nuta rozmodleniem wzniosłem biegła w górę dusza, gotowa na całopalenie. I załwizęwały w piersiach potężne struny, rozległa się pieśń, napędlą kościółka wibracją uczuć dziecięcych. Chwilami wzbierała łzawe tonami, jęczała jak organ blaczem serc, potem opadała na padół i kładła się na łóżko w cieniu wtulony, osmętkiem owiany.

Na stopniach ołtarza czerniła się sylwetka długiej, przygarbionej postaci w płaszcz owiniętej. Niejednemu zdało się, że to widmo śmierci majaczy w mrokach i czyha na żniwo jutrzejsze.

A był to pan Kajetan, który błagał nieba, by pozwoliły mu wybawić Ewusię z odmetów bitewnych.

XIII.

WESTCHNIENIA.

Kry nocne, dżdżem ociekające, pokrywały cmentarzysko zamiejskie, posiane cielskami uspiętych kosynierów. Na grobach legło chłopstwo pokotem, jakby kosą zarazy zmiecione i pomarte i wzdychało, a nad nimi stały pokój cmentarny, nie pamięć spraw ziemskich i jaśni zaświatowej poczucie.

Ogrzewali piersiami wilgotne, zapadłe mogiły, może pragnąc wskrzesić umarłych, powiększyć swe szeregi, pod ciepłą krawie swą, tężyzną, wyrodzić zastępy mężnych.

W tę noc przepelnioną oczekiwaniem wielkiem powstały duchy pogrzebanych ziomków, zbudzone biciem serc polsk., zawisły nad prostakami, osłoniły zbożną, cichą, bezstanną gromadę ludzi o przeczystych sercach w miłości ziemi ojczystej zbratnych i nad nizinę wzniesionych. Osłoniły ich radosnym korowodem, witać mężów i obywateli nowych. Nadciągnęły cienie Bartosza i wielkiego Naczelnika, namaszczały ich olejem poświęcenia i błogosławili.

A z mroków cmentarnych podnosił się niekiedy szept cichuteńki, zew modłów gorejących: Panie, daj nam zwycięstwo...

Na przedniej linji placówki, przylegającej do drogi, osadzili się i stali na szanicy fajerkierzy i kamienierzy przy armatkach i czatowali nad aleją drzew, wpływającą z ukosa w arterję skotnicką — nad gościńcem z Winnogóry, Wrześni i Środy.

Poza obrębem szanicy ciągnął się w kierunku północnym po garbie pagórka aż do wiatraka i dalej w dół do stodoły podmiejskich, do mostku rzuconego przez zarosłą strugę, zgęszwiony łańcuch strzelców. Przy gasnącem ognisku, za wiatrakim ukrytem, grupowało się kilku poruczników, otulonych w burki. Ota-

czali dostojnego w swej siwiznie pułkownika Brzeżańskiego, który z adjutantem, podpułkownikiem Stossem i z St. Poninim przybył obejrzyć żołnierzy na pozycji i przekonać się, czy rozstawiono na czatach pikiety.

Węclewski raportował, że wykończył nasyp dookoła plotu cmentarnego, umocnił go glazami i potworzył pod jego osłoną kilka schronisk dla kosynierów. A Ponin, dosiadłszy konia, podążył do Winnogóry, gdzie oczekiwała Prusaków czterdziestka strzelców pod Julianem Grabskim i szwadron ułanów Pomorskiego.

Po ukończeniu formalności Węclewski zagadnął pułkownika:

— Czy nadeszły jakie wiadomości z Książa?

— Zdaje się, lecz Mirosławski z niczem się nie zdradza.

— Z tego wnioskować można że spawa książka źle się skończyła... — wyszeptał Węclewski, a inny młody oficer, wskazując ramieniem na zachód, gdzie krwawiły się jeszcze ostatki łuny, wyrzekł z przejęciem, jakby w jasnowidzeniu:

Rozegrał się tam jakiś dramat wielki.

Zacichli wszyscy niby w obliczu katafalku. Wreszcie podpułkownik Staszczyński zwrócił się do Brzeżańskiego.

— Czy pan pułkownik zna szyk bojowy?

Na to pułkownik zachmurzył się, wzdrzgnął ramionami i nic nie odrzekł. Po chwili zaś odjechał do pikiet ułańskich w mroku alei winnogórskiej wtopionych, a młodzi oficerowie, cmokając kulki gwarzyli jeszcze przy ognisku, drzemali, marzyli. Skuleni z nogami podwinętymi z turecka, z czołami oblanymi poświęconymi płonących kłód tworzyli kolisko wczarowane w sen jakiejś romantycznej nocy.

Noc przed bitwą... Cudowna, wielka noc, w której odmetach czarnych wisi ciężkie, brzemienne następstwami jutro, czai się przeznaczenie, przesycające atmosferę nastrojem tragedji greckiej, w której milczeniu głębokiem dusza obnaża się bezwiednie, spoziera w siebie i odbywa sąd nad sobą, w której błogosławionej ciszy kapie się dusza, oczyszcza z pyłów ziemskich i umacnia, napinając najsilniejsze struny.

Ciąg dalszy nastąpi).

Wiadomości lokalne

Szlache'ny czyn Wołyniaka. Jeden z ziemian powiatu krzemienieckiego powziął szlache'ną myśl ofiarowania bezpłatnie pewnej ilości ziemi dla Górnośląz., wysiedlonych przymusowo z tej części G. Śląska, która pozostała przy Niemczech. Przykład ten niewątpliwie znajdzie wielu naśladowców wśród ziemian polskich. Sprawę tę Zarząd Związku Ziemian postawi na porządku dziennym walnego zebrania członków Związku, który odbędzie się w sierpniu.

KRÓLEWSKA HUTA.

Bacność! Bardzo ważne! Posiadaczom kart inwalidzkich (Quittungskarten) zwraca się uwagę, iż według rozporządzenia urzędu ubezpieczalnego w Król. Hucie powinno aż do 1 września rb. wszystkie niemieckie karty inwalidzkie zostać zamienione na polskie. Wymianę dokonywa dotychczasowy urząd wydawniczy. Istniejące książeczki zbiorowe należy przy wymianie przedłożyć.

Okólnik do Zakładów przemysłowych. Na podstawie ogólnych przepisów o Ordynacji Przemysłowej zgodnie z rozporządzeniem niem. Bundesratsbeschl. z dnia 10-go czerwca 1908 r. o gromadzeniu danych statystycznych o strejkujących w przemyśle, — niniejszym uprasza się o każdorazowe komunikowanie Inspekcji Przemysłowej:

- 1) ogólnej ilości zatrudnionych robotników,
- 2) ogólnej ilości zatrudnionych urzędników,
- 3) ilości strejkujących robotników,
- 4) ilości strejkujących urzędników,
- 5) ilości opuszczonych dni roboczych.

Winno być wskazane podklasyfikacyjne na oddziały (o ile takie są w fabryce).

Powyższe rozumieć należy jako ważne i obowiązujące począwszy od dnia 21-go czerwca 1922 r., i uskutecznić winno być w terminie nie późniejszym jak do dni siedmiu.

Zawiadomienia zaś o fakcie wybuchu strejku (częściowego, ogólnego, grupowego, oddziałowego itp.) z podaniem przyczyn lub żądań zatrudnionych należy bezwarunkowo komunikować Inspekcji Przemysłowej nie później, jak w 24 godziny po wybuchu.

Insp. Przem.: (—) J. Jabłonowski, inżynier.

Protest przeciw drożyznie. Zebrana załoga z Król. Huty (dolna część), w dniu 6-go 8. br. na sali hotelu „Hrabia Reden“ stawia następujące żądanie:

„Wobec coraz większej drożyzny środków żywnościowych i innych jest rzeczą niemożliwą, ażeby można wyżyć za obecny zarobek głodowy. Więc żądamy od pracodawców i naszych zastępców, ażeby się postarali o zmniejszenie cen na żywność itd., albo zrównoważenie zarobków obecnej drożyznie.

W przeciwnym razie nie odpowiadamy za skutki, jakie mogą powstać, jeżeli przez obecne stosunki zostaną robotnicy do rozpacz doprowadzeni.

Równocześnie żądamy, ażeby jaknajprędzej przystąpiono do układów nad przegrupowaniem i to w miejscu pracy, — podwyższenia deputatu węglowego i urlopów“.

W imieniu całej załogi:

Rada zakładowa w Król. Hucie.

Bacność rodzice! Tutejszy niemiecki „Volksbund“ używa różnych forteli i podstępów, ażeby nakłonić jaknajwięcej ojców lub matek dzieci szkolnych do zgłoszenia swych dzieci do t. zw. „Minderheitschule“, czyli szkoły niemieckiej. Nauczyciele niemieccy nakłaniają rodziców różnymi sposobami do zgłoszenia się w tutejszej hali ćwiczebnej przy ul. Parkowej, gdzie im wyłudza się podpis do tej szkoły. Operują przytem środkami często niegodziwymi. Wmawiają nawet polskim rodzinom, że wszystkie dzieci, uczęszczające do szkoły ludowej, muszą być zgłoszone w hali ćwiczebnej (Turnhalle). Jest to nieprawda. Rodzice polscy nie są przedzie zobowiązani do zgłoszenia swych dzieci do szkoły, dopóki nie zostaną zawezwani do tego przez przyszłe władze szkolne polskie. Ponieważ i w szkole polskiej dzieci tak samo będą miały sposobność wyuczyć się języka niemieckiego, natomiast tem gruntuńniej języka polskiego, a więc tego, który im w przyszłości najwięcej będzie potrzebny, a który niemieckie szkoły zawsze będą traktować tylko pobocznie i w niedostatecznej mierze, dlatego nawet rodzice, mówiący obecnie jeszcze więcej po niemiecku, powinni się bardzo dostrzeżać zastanowić, jaką przyszłość swoim dzieciom pragną zapewnić. Nie ten, który zna język polski nobieźnie, lecz ten, który zostaje gruntuńniej wyszkolony w języku polskim i zapozna się z historią i zupełną wiedzą polską w każdej dziedzinie, będzie mógł liczyć w przyszłości na uwzględnienie przy różnych posadach i urzędach. Tylko szkoła polska daje dziecku gruntuńne wykształcenie, konieczne mu do dalszej pracy w życiu.

Wycieczkę do Krakowa i do Wieliczki dla dzieci z Król. Huty, z Lipin, z N. Hajduk i Świętochłowic urządza Związek Chrześcijańskiej Dobroczynności dn. 12 bm. Koszta dla dzieci wynoszą 120 mk. Starsi mogą się również przyłączyć i wynoszą koszt dla nich 170 mk. W tem jest także obliczony jeden obiad. Starsi płacą jeszcze oprócz tego 100 marek polskich za nocleg. Dla dzieci rodzicielska opieka. Wycieczką całą kieruje p. Trzaskalska. Rodzice, którzy nie są w stanie zapłacić 120 mk., niech się zgłoszą w sekretariacie u p. Trzaskalskiej.

Wiadomości policyjne. Z urzędu policyjnego donoszą nam, że w nocy z 7 na 8 bm. aresztowano za kradzież 3 mężczyzn za fałszowanie papierów. 2

mężczyzn za przemytnictwo i 1 mężczyzn za zakłócenie spokoju publicznego. — 20 funtów masła odebrano pewnemu kolejarzowi, który je chciał przewieźć do Polski. — Znalaziono zegarek. — Małgorzata Hoppe, ur. dn. 26. 7. w r. 1897, oddała się z domu dnia 7. 8. i do dziś dnia nie wróciła. Obawia się nieszczęśliwego wypadku.

Utonięcie. W niedzielę utonął w czasie kąpieli w stawie koło szybu Marii 24-letni robotnik Albrecht Widera, zamieszkały przy ulicy Następcy Tronu. Zwłoki odnaleziono i wydobyto.

Niepodjęte miliony. Wykaz numerów wygranych milionówek, których posiadacze dotąd są nieznanymi: 0,188,747; 0,470,094; 1,054,599; 2,14,313; 2,486,78. CHORZÓW.

W poniedziałek dnia 7-go sierpnia bm. odbyło się zebranie załogi fabryki azotu (Stickstoffwerke) w Chorzowie. Na porządku dziennym była pomiędzy innymi sprawa sabotażu uprawianego w tej fabryce ze strony niemieckiej tajnej organizacji, zorganizowanej jak potwierdzano przez różnych mówców, nawet i niemieckich, przez dawniejszą dyrekcję i urzędników, przebywających w Bytomiu. Ogólne oburzenie panowało pomiędzy wszystkimi zebranymi jak polskimi tak też i niemieckimi robotnikami. Wszyscy byli zdania, że trzeba wyżyć wszystkie siły, aby wysledzić te jednostki z pod ciemnej gwiazdy i uchronić warsztat pracy tyjącą ręką i nie dopuścić do planowanej katastrofy. Że zatrudnionym w tej fabryce nie jest ten sabotaż obojętnym, świadczy niniejsza rezolucja która została z wielkim entuzjazmem jednogłośnie przyjęta.

REZOLUCJA.

„My robotnicy i robotnice zebrani na Zebraniu Załogowym fabryki azotu w Chorzowie dnia 7-go sierpnia br. na wielkiej sali kantyny fabrycznej w liczbie od 1800—2000 członków załogi, protestujemy jaknajenergiczniej przeciw sabotażowi, uprawianemu w ostatnich dniach w naszej fabryce przez orgeszowców niemieck., zorganizowanych w tym celu przez dawniejszą dyrekcję i urzędników przebywających w Bytomiu jako zamachowi na życie tysięcy robotników i postradanie tysięcy.

Prosimy p. Prezydenta Calondera w tej sprawie o interwencję aby zapobiedz planowanej katastrofie.“ KATOWICE.

Dla informacji. Z dniem 1-go bm. dotychczasowy kierownik Oddziału Katowickiego PAT. p. Jan Przybyła ustąpił z dotychczas zajmowanego stanowiska. Kierownictwo Oddziału objął p. Kobyliński.

Plądrowanie w hali targowej. W ubiegłą sobotę wydarzyły się w hali targowej niepożądane zajścia. Kupujący żądali cen wyznaczonych przez Województwo, a gdy handlarze, zwłaszcza rzeźnicy się sprzeciwiali, publiczność rozpoczęła plądrować stragany masarzy i kielbasników. Handlarze uciekli w popłochu. Straty są bardzo znaczne.

LAURAHUTA.

Utopienie. W Bańgowie utopiła się córeczka obywatela Bogackiego w stawie gminnym. Dziecko liczyło półtora roku życia. Zwłoki wydobyto.

BYTOM.

Czytelnia Ludowa w Bytom i Rozbark i Czytelnia „Iskra“ są narazie z powodu przeprowadzki zamknięte. Celem uporządkowania księgozbioru uprasza się osoby, które posiadają książki z powyższych czytelni, o jaknajrychlejsze oddanie tychże. Książki oddawać można u Znińskiej, Bytom (Bank Ziemski, ul. Dworcowa 37), w czasie od godz. 9 do 1 w poł.

Przemytnictwo. Do „Berl. Tagebl.“ donoszą o rozgałęzionym przemytnictwie na nowej granicy polsko-niemieckiej. W ubiegłym tygodniu skonfiskowały niemieckie władze celne papierosów, cygar, tytoniu, ubiorów, towarów bławatnych, margaryny i skór wartości kilku milionów marek. Polskie władze celne odebrały przemytnikom w tym samym okresie 5 centnarów srebra. Podobno straż pograniczna zostanie wzmocniona.

Kontrola listów. Najnowszą nowością, jaką wprowadzają niemieckie władze pocztowe, jest kontrola listów wysyłanych do polskiej części Górnego Śląska. Kontrola rzekomo odbyła się z powodów gospodarczych. Wszystkie listy wysyłane do województwa śląskiego odsyłają urzędy pocztowe do urzędów kontrolujących. Tam je otwierają i dopiero potem puszczają w dalszą drogę. — Nowe zarządzenie chyba nie przyczyni się do ułatwienia ruchu gospodarczego między jedną a drugą częścią.

WIELKI KAMIEN.

Nareszcie aresztowano orgeszowców. W czwartek przybyli aresztownicy „Schupo“ w większej sile, obstarpi domy znanych na całą okolicę ze swych bestjałskich czynów orgeszowców Kosmala, Grossmanna i Glucka. Obcy bandyci, którzy u leśniczego Glucka w dzień spali a w nocy spokojną ludność tamtejszą niepokoił, dowiedziawszy się o przybyciu „Schupo“, dali drapakę w fasz.

ZABRZE.

Wandalizm. Majster szklarski p. Lepiarczyk zamierzał się osiedlić w polskiej części Górnego Śląska. W sobotę wynajął kilka wozów, aby zabrać swoje meble i towar. Niemcy nie chcieli dopuścić do wywozu. Tuszcza teutońska rozbiła wozy i sprzątała za bezcen wszystkie towary. Wreszcie zjawili się Schupo, lecz i policja nie mogła sobie dać rady. Niemcy przewrócili dwa wozy z szkłem, które się potłuszczało. Z wielkim trudem zdołał Lepiarczyk wywieźć swoje meble. Straty, które poniósł, są olbrzymie.

Aresztowania pod zarzutem paskowania i przekupstwa. W ostatnim numerze pisaliśmy o aresztowaniu kilku urzędników i dyrektora gazowni, którym się zarzuca paskowanie węglem i przekupstwo. Wiadomości te możemy uzupełnić następującymi szczegółami: Ogółem puszczono na pasek nie mniej jak 700 wagonów czyli 210 tysięcy centnarów węgla. Głównym obwinionym jest pewien sztygar, którego aresztowano. Poza tem aresztowano 9 jego współników. Wartość puszczanego na pasek węgla obliczają na 10 milionów marek. Kilku urzędników berlińskiej policji krajowej prowadzi dalsze śledztwo. Niewątpliwie w najbliższych dniach można będzie resztę paskarzy osadzić za kratkami.

OPOLE.

Połączenie urzędów pocztowych. Niektóre urzędy pocztowe zostały od dyrekcji pocztowej w Opolu odłączone rozporządzeniem komisji Koalicyjnej, ponieważ odnośnie miejscowości nie należały do obszaru plebiscytowego i przyłączone zostały do dyrekcji wrocławskiej. Do takich należały: Nysa, Prudnik i Koziaszyja. Natomiast odłączono od dyrekcji wrocławskiej miejscowości z powiatu namysłowskiego i przyłączono je do dyrekcji pocztowej w Opolu. Do takich należały: miejscowości Dammer, Noldau, i Sterzendorf. Obecnie nastąpił powrót tych miejscowości do dawniejszych dyrekcji pocztowych, do których należały przed plebiscytem.

Korespondencje.

Królewska Huta, dn. 8. 8. 1922.

Drożyzna z każdym dniem wzrasta. Należy więc szukać przyczyn tejże. — Czy tylko niski stan waluty powoduje to położenie? Nie! Różne inne rzeczy jeszcze się na to składają.

Gdy się bliżej przypatrzymy dzisiejszemu ustrojowi społecznemu, to wpaść nam musi w oczy niejedna przyczyna dzisiejszej drożyzny.

Otóż chcę właśnie jedną taką przyczynę szerszemu ogółowi przedstawić. Nadmieniam, że nie chcę uprawiać żadnej klasowości. Gdy się przyjdzie w dni targowe na targowisko, to podpada wielka liczba handlarzy. Czy te wszystkie handlarze mają kwalifikację na uprawianie tego zawodu, to rzecz bardzo wątpliwa. Są one tylko tem, czem są, dla czczego mamona. Sumienia chrześcijańskiego wcale tam w nich niema. Ich główną rzeczą jest jaknajszybciej się z bogacić, przy jaknajmniejszym wysiłku. Czy całe rzesze ludu z głodu giną, to tych „pań“ to nic nie obchodzi.

Mają te panie potrzebę grać jako handlarze? Nie, przynajmniej nie większą część z wśród nich. Otóż mężowie ich pracują w fabryce lub w kopalni, i zarabiają sułte pieniądze. Panie zaś jeżdżą po targach i zarabiają w dwójnasób tyle ile ich mężowie. A panie zarobione pieniądze po targach rozrzucają, stroją się i żyją ponad stan. Wszystko zaś to idzie na konto robotnicze. Robotnik jednak, pracujący uczciwie w swym zawodzie tak żyć nie może.

Prosimy więc władze nasze, żeby na te panie trochę baczone oko miały i opodatkowały ich odpowiednio do ich zawodu. Stan kas, tak komunalnych, jak i państwowych nie bardzo jest różowy, a panie te nie spełniają obowiązków tych, których państwo od nich żądać ma prawo.

Dalej należy też musi pilnować komisja żywnościowa. Każde wykroczenie należy podać do ukarania. Gdy władza i jej czynniki dołożą wszelkich sił znikną te pijawki na ciele społecznym.

Człowiek.

—ooOoo—

Bogucice. W niedzielę, dnia 6 sierpnia został zwołany wiec z ramienia Polskiej Rady Katolickiej. Celem wiecu było omówienie przyszłego szkolnictwa w Województwie Śląskiem. Wiec zgali przewodniczący p. Tylla, poczem oddał głos p. nauczycielowi Gomółce z Małej Dąbrówki. W referacie swoim zaznaczył p. G. ważność szkoły wyznaniowej; albowiem szkoła wyznaniowa to ostoja i potęga narodu. W dyskusji zabrała głos przewodnicząca Tow. Polek p. Hruszkowa. Mówiła o wpływie rodziców na wychowanie dźiatwy w życiu rodzinnym. Najwięcej starania winniśmy wszyscy, t. j. rodzice, szkoła, kościół, państwo i społeczeństwo poświęcić dobremu wychowaniu naszych dzieci. Młodzież, mająca dobre podstawy wychowania katolickiego i narodowego, będzie jasną przyszłością naszego państwa. Dalej pani H. wykazała, jak zgubnie na młodzież oddziałuje zły przykład starszych. Winniśmy wyzbyć się złych nałogów, jak to pijaństwo i karciarstwo, które pociąga za sobą niemoralność, która już naszą młodzież opanowała. Przyszła szkoła winna postarać się o to, ażeby lekarze przez stosowne wykłady uświadamiali młodzież o znaczeniu moralności i higieny. Burzliwe oklaski były dowodem, że słowa p. H. trafiły do serc słuchaczy. W końcu uchwalono, ażeby w dzień 1 września rozpoczęto naukę uroczystym nabożeństwem, w którym wezmą udział dzieci, nauczycielstwo i rodzice. Wiec zakończono pieśnią: „My chcemy Boga“. Obecna.

Za dział polityczny i gospodarczy Antoni Nowak, za wszystko inne: Janina Giżycka, z Król. Huty. Drukiem i nakładem: wydawnictwa „GŁOSU PORANNEGO“, w Król. Hucie.

HANDEL Z ROSJĄ.

W najbliższym czasie ustalona zostanie wymiana towarów na granicy sowieckiej przez stację Niehorzele i Stółpce, które zostały przebudowane i przystosowane do przyjmowania i przeładunku towarów. Pociągi polskie będą dochodziły do stacji Niehorzele, gdzie będzie się odbywało przeładowanie towarów. Pociągi sowieckie dochodzić będą do stacji Stółpce. Do Rosji wywożone są obecnie manufaktura łożka i białostocka, maszyny rolnicze, wyroby żelazne, skóry gotowe, galanteria, w ostatnich zaś czasach węgiel kamienny. Z Rosji import obejmuje materiały leśne, futra oraz szczecinę.

Projektowane jest urządzenie na granicy rosyjskiej kilku nowych stacji granicznych przeładunkowych, między innymi Zakracie i Ciechanowice, przy których uruchomione będą agencje celne.

Giełda berlińska.

Dewizy z dnia 8. 8.

Amsterdam . 100 guld.	29563,-	New York . 1 dol.	762,04
Buenos Aires 1 pes.	275,96	Paryż . 1 fr.	6182,25
Bruksela . 100 fr.	5847,65	Szwajcaria . 100 fr.	14531,90
Christiana . 100 kor.	13058,65	Hiszpania . 100 pes.	17735,80
Kopenhaga . 100 kor.	16329,55	Wiedeń . 100 kor.	1,05
Stockholm . 100 kor.	19875,10	Praga . 100 kor.	1885,65
Helsingfors . 100 m.	1699,95	Budapeszt . 100 kor.	48,43
Włochy . 100 lir.	3475,50	Warszawa . 1 m.	11,40
Łondyn . 1 ft.	3400,-	Zofia	451,40

Wiadomości kościelne

Od św. Jadwigi.

Czwartek. O 1/26 + Wiktorja, Karolina i Edward Chwalek, o 6 Teodor Scholz, o 6 1/2 Jadwigi i Piotra Przykuty, Marii i Florjanny Otrembik, o 7 Matyldy Necoń, o 7 1/4 Franc. Harnesla, Franc. Damski i rodz. Owódz.

Kościół P. Marii w Wielkich Hajdukach.

O 6 Karoliny Duda i Józefa Wiejcy, o 6 1/2 Aga. Hoskus, o 6 + Edwarda Makszona rocz.

Od św. Barbary.

O 5 1/2 Jana i Joanny Makiola, o 6 + Franc. Czyż, o 6 1/2 + Gertrudy Zimmer, o 7 za żyjących krewnych Broll i Golombka.

Od św. Józefa.

O 6 za + Jana Kołodziejczyka, o 7 za + Augustyna Orzyworza i Jana.

Kalendarz Towarzyski

Kongr. Marijańska od św. Jadwigi urządza dziś w środę wycieczkę do Radoszowa. Zaprasza się aspirantki i wszystkie inne dziewczynki szkolne. Wymarsz o godz. 1/21 od kościoła św. Jadwigi.

Związek byłych Powstańców. Dzisiaj w środę o godz. 3ej po połud. odbywa się pogrzeb powstańcy Piotra Bednorza, na który wszystkich powstańców zapraszam. Zbiórka orkiestry wojskowej jak też i powstańców przy szpitalu miejskim o godz. 1/23. Zarząd.

Obwieszczenie

Z powodu wzrastających kosztów ogólnych mają zostać w przyszłości wszyscy wynajmujący właścicieli domów lub ich zastępcy upoważnieni do dotychczas pobieranych, rozporządzeniem z dnia 31-go stycznia 1921 (Tyg. Urz. nr. 34, r. 1921), ustanowionych norm dopłaty do komornego w wysokości 8 mk. wzgl. 5 mk. od sublokatorów, pobierać odtąd ogólne ustanowione dopłaty do komornego maksymalnego, a więc obecnie 90 procent.

Królewska Huta, dnia 7-go sierpnia 1922 r.
Magistrat.

Obwieszczenie.

Poszukuje się robotników do ziemnych i murarskich robót na powiększenie gmachu więzienia sądowego. Podania z odpowiednimi napisami mają być nadesłane, zapieczętowane do poniedziałku, 14 sierpnia, godz. 11 przed południem w biurze budowlanym przy ulicy Stawowej 1. Podstawy można otrzymać po 25 mk. za sztukę. Król. Huta, dnia 5 sierpnia 1922 r.
Magistrat.

Bracia Schmatloch

Biuro elektrotechniczne

Dopuszczeni do sieci O.-E.-W.

Król. Huta

ul. Cesarska 6
Telefon 1492

Gliwice

ul. Mikołowska 28
Telefon 1599

Wykonanie wszelkich

* instalacji elektrycznych *
dla światła, prądu silnego i słabego.

Warsztat reparacyjny

elektrycznych maszyn i aparatów.
Instalacja oświetlenia domowego.

Bank Przemysłowców

Towarzystwo Akcyjne.

Kapitał zakładowy: 200 000 000 mk. Rezerwy: 130 000 000 mk.

Główna siedziba w Poznaniu.

ODDZIAŁY:

Bytom G. S., Dortmund, Gliwice G. S., Gelsenkirchen, Gdańsk, Heerlen (Holandia), Katowice G. S., Król. Huta G. S., Oberhausen, Poznań, Pszczyna G. S., Racibórz G. S., Rotterdam (Holandia), Sosnowiec, Strassburg (Francja), Toruń i Zawiercie.

Reprezentacje: Berlin, Lublin, i Warszawa. Agentury: Bottrop, Essen, Hamborn.

Załatwiają wszelkie

transakcje w zakres bankowości wchodzące jak to: Kupno i sprzedaż papierów procentowych, udzielanie pożyczek, przyjmowanie oszczędności za wysokim oprocentowaniem zamiana waluty obcej itd.

Franciszek Spora

Król. Huta ul. Cesarska 38

- egzam. mistrz dekarSKI -

wykonuje wszelkie prace
w łupku, dachówce, tek-
: turze dachowej itp. :

Blacharstwo budowlane

Instalacja gromochronów

Reperatury tanio i sumiennie.

Wszelkie rzeczy

do czyszczenia i farbowania
zostaną czysto wykonane.

Kapelusze

zostaną modnie prześasowane,
:: czyszczone i farbowane. ::

S. Heymann, Król. Huta,
farbiernia i zakład prasowniczy.

umeblow. pokoju

możliwie w centrum miasta

z całem utrzymaniem lub bez

dla inteligentnej, sympatycznej i do-
brze sytuowanej osoby. Zgłoszenia
do administracji „Gł. P.” pod nr. 777

2 dzielnych pomocników kraw.

poszukuje natychmiast

P. Kamiński

Królewska Huta
Narożnik ulicy Cesarskiej
i Lobego

Kupuję stare
wierzchy i spodki
lub całe choć popsute
maszyny do szycia

Gawlik, Król. Huta
ul. Wilhelma nr. 6

!?!

Chcesz mieć
powodzenie
w interesie

Ogłaszaj!

50000 mk.

na pewną hipotekę za do-
brem oprocentowaniem po-
szukuje się zaraz lub od 1-go
października. Łask. oferty
do eksp. „Głosu Por.” pod
lit. W. 78

piec

Dobrze utrzymany

(Kochherd), używany, po-
szukuje się do kupna. Łask.
oferty zwrócić należy do
eksp. „Gł. Porannego“.

Przyjmuje wszelkie

prace blacharskie

i pokrywania dachów. Wykonuję szybko,
rzetelnie i po cenach umiarkowanych.

Karol Płocica

KRÓLEWSKA HUTA, UL. NASTĘPCY TRONU NR. 75

Najbogatszy wybór

w zdjęciach

fotograficznych

Specjalność:

zdjęcia ślubne

Umiarkowane ceny.

F. Malek, zakład fotograficzny

Król. Huta, Cesarska 37, Katol. Dom Związk.

Poszukuje się natychmiast

lepszey służącej

umiej. dobrze gotować. Pomoc w ciężkiej pracy na miejscu
Zgłoszenia do ekspedycji „Gł. Porannego” pod „służącą”

Rogatki

w różnych gatunkach i powstańce na miarę, wy-
kona się zawsze na zamówienie u

Walentego Kusa

Król. Huta, ul. Nast. tronu 50
:: dolna część obok kościoła marijańskiego. ::

Chcesz kupić tanio,
Sprzedać korzystnie,
Ulokować swój kapitał,
Szukasz posady,
Potrzeba Ci dzielnego personelu,
Gonisz za pomieszkaniem,
Otworzyłeś interes,
Chcesz się zareklamować,
Zamierzasz się ożenić,
Narodził ci się syn,
Zmarła ciżś teściowa,

Brak ci tego lub owego?

udaj się do

„Głosu Porannego“.

Paweł Larisch

mistrz kaflarski

Król. Huta, ul. Fryderyka 7

Telefon 1606 Telefon 1606

Wykonanie wszelkich prac
zawodowych w zakresie
:: budownictwa pieców. ::

Skład materiałów żelaznych
i kafli

Pierwszorządny zakład.
Liczne referencje.

Skład rzeźnicki

w dobrem położeniu w Lipinach do wynaj-
ęcia. Tensam z całem urządzeniem rzeźnickiem do
sprzedania. Bliższych wiadomości udzieli

Wiktor Dynda, Lipiny, Blüchera 3 III

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Krzemowa 1

62-002 Suchy Las

www.digital-center.pl

biuro@digital-center.pl

tel./fax (0-61) 665 82 72

tel./fax (0-61) 665 82 82

Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.

Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.

All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.